

Handläggare: David Jonsson
Telefon: 508 31 197

Till
Kulturnämnden

KuN
Nr

Svar på skrivelse från Ann Mari Engel (V), Anna-Greta Leijon (S) och Mats Berglund (MP) angående Stadsbibliotekets utlån av e- böcker

Beslut

Kulturnämnden beslutar att som svar på skrivelsen överlämna och åberopa kulturförvaltningens tjänsteutlåtande

Sammanfattning

Vid kulturnämndens sammanträde 2011-12-13 anmäldes en skrivelse av Ann Mari Engel (V), Anna-Greta Leijon (S) och Mats Berglund (MP) angående Stockholms Stadsbiblioteks utlåning av e-böcker. Nämnden beslöt att godkänna anmälan och uppdrog åt förvaltningen att bereda ärendet. Skrivelsen bifogas.

I svaret redovisas e-bokens position i bokutgivningen och inom Stadsbiblioteket. Kulturförvaltningen delar skrivelsens bedömning att frågan om e-bokens framtid är av stor kulturpolitisk betydelse och välkomnar en bredare diskussion och politiska initiativ som leder fram till konstruktiva lösningar

Berit Svedberg
Kulturdirektör

Inga Lundén
Stadsbibliotekarie

UTLÅTANDE

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Stockholms stadsbibliotek.

Bakgrund

I den allmänna debatten om bibliotekens utlån av e-böcker förekommer främst två olika betalningsmodeller; antingen den nuvarande där biblioteken betalar förlagen för varje gång en e-bok laddas ner, eller en modell där biblioteken betalar en licens för en titel som sedan bara kan laddas ner av en låntagare åt gången.

Totalt finns det idag ungefär 5 000 svenska e-böcker. Det kan jämföras med de 2,5 miljoner e-titlar som finns på engelska. Av Stockholms stadsbiblioteks bokbestånd är bara 1,3 procent tillgängligt som e-böcker. Totalt sett är en mikroskopisk del av 1900-talets svenska litteratur möjlig att ta del av digitalt och gapet mellan fysisk och digital tillgång består även bland senare års titlar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kulturförvaltningen delar skrivelsens bedömning att frågan om e-bokens framtid är av stor kulturpolitisk betydelse och välkomnar en bredare diskussion och politiska initiativ som leder fram till konstruktiva lösningar.

I debatten kring bibliotek och e-böcker berörs sällan en viktig grundfråga som inte kan lösas genom en enda betalningsmodell för alla böcker. Frågan är hur en större del av den svenska litteraturen ska kunna nå läsarna på e-boksmarknaden vare sig de väljer att låna eller att köpa. Om inte det svenska bokbeståndet digitaliseras nu när svenskarna börjar läsa e-böcker i allt större utsträckning begränsas läsarnas tillgång till svensk litteratur. Detta riskerar att drabba hela den svenska bokutgivningen och läsningen på svenska. Biblioteken kan spela en viktig roll i arbetet med digitaliseringen genom att bland annat aktivt arbeta med urval av de titlar som ska bli e-böcker. Genom att ha ett bredare utbud av e-böcker i katalogen kan biblioteken även i framtiden bidra till att öka intresset för litteratur. Något som utöver att gynna det demokratiska samtalet också gagnar såväl författare och förlag som läsare.

Det behövs mer än en affärsmodell som enbart är anpassad för de kommersiellt mest gångbara titlarna. Olika modeller kan komplettera varandra och därigenom fungera för e-böckernas hela livscykel. En mer nyanserad diskussion om olika betalningsmodeller, tillsammans med en satsning på ökad digitalisering skulle gynna alla aktörer på bokmarknaden, inte minst läsarna. Detta är en nationell kulturpolitisk fråga av samma vikt som när hela folkbibliotekens roll diskuterades på 1930-talet. Frågan kräver ett likartat engagemang från samhället och dess folkvalda, istället för att hanteras som en vanlig avtalsfråga mellan de två parterna bibliotek och förlag.

